Nr 249.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.; given Stockholms slott den 21 april 1922.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., vilken gäller till och med den 30 juni 1922, skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda dag till och med den 30 juni 1924, dock att 5 § tredje stycket i förordningen från och med den 1 juli 1922 skall hava följande ändrade lydelse:

5 §.

— —

Har föreläggande, varom ovan sägs, icke delgivits varans ägare eller innehavare eller enligt andra stycket införts i vederbörlig tidning inom trettio dagar efter det att beslutet om beslag fattats eller, där vara tagits i förvar enligt 4 §, efter den åtgärd, gånge beslaget åter.

— —

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 februari 1922.

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

— —

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson:

Förordningen den 22 juni 1921.

Den förordning angående rusdryckers förverkande i vissa fall, som den 22 juni 1921 efter lagrådets hörande i enlighet med riksdagens beslut utfärdades (nr 364), äger giltighet endast till och med den 30 juni 1922. Förordningen är av i huvudsak följande innehåll:

Om rusdrycker eller rusgivande ersättningsmedel därför påträffas hos person, som anhålles för fylleri, skola de, enligt 1 § i förordningen, där ansvar ådömes för fylleriförseelsen, dömas förbrutna, såvida icke särskilda omständigheter till annat föranleda. De följande paragraferna innehålla bestämmelser om ett särskilt beslagsförfarande i sådana fall, där så att säga olovlig vara anträffas, ändå att åtal för förbrytelse ej äger rum. Beslagsrätten avser rusdrycker eller rusgivande ersättningsmedel därför, som uppenbarligen olovligen tillverkats, olovligen överlåtits eller olovligen införts i riket; beträffande olovligen överlåtna och olovligen införda rusdrycker skola dock ytterligare vissa i förordningen närmare angivna förutsättningar föreligga, för att beslagsrätt skall äga rum. I fråga om olovligen tillverkade rusdrycker har meddelats en uttrycklig bestämmelse, att beslag kan ske, även om ägaren eller innehavaren ej anträffas. Beslaget skall ej omedelbart prövas av domstol utan i Stockholm av överståthållarämbetet, i annan stad, där poliskammare finnes, av denna, och eljest av allmänne åklagaren i orten. Beslutet om beslaget skall, därest ej den beslagtagna varans värde understiger 30 kronor, i viss ordning meddelas vederbörande — om han ej kan anträffas, genom annonsering. Ägaren eller innehavaren

äger därpå viss tid, inom vilken han kan hos beslagsmyndigheten anmäla missnöje med beslaget. Sker ej detta, är varan förbruten. Om missnöje anmäles, blir däremot varan förbruten endast under den förutsättning, att åklagaren inom viss tid instämmer vederbörande till domstol och denna förklarar varan förbruten; eljest skall beslaget gå åter. Vidare finnas föreskrifter om rätt till andel i förbrutet gods m. m.

Redan i det av kontrollstyrelsen uppgjorda utkast till förordning angående vissa skärpta åtgärder mot lönnbränning m. m., som gav upphovet till denna förordning, förutsattes, att densamma tills vidare skulle erhålla endast provisorisk karaktär. Skälen härför angåvos av kontrollstyrelsen på följande sätt:

»Då de i förevarande utkast föreslagna bestämmelserna måhända kunna anses innebära nyheter av sådan art, att på månget håll tvekan kunde råda om lämpligheten av att definitivt införa dem i svensk rätt, men å andra sidan ett oförtövat energiskt ingripande mot den olovliga rusdryckshanteringen torde vara högeligen av nöden, har kontrollstyrelsen ansett sig böra föreslå, att de ifrågasatta bestämmelserna till att börja med allenast måtte antagas att gälla viss tid. Sedan under stadgandenas tillämpning erfarenhet vunnits om deras lämplighet, skulle det alltså ankomma på förnyad prövning, huruvida skäl föreligga för en utsträckning av förordningens giltighetstid i oförändrat eller omarbetat skick.»

Vid anmälan av detta förslag i statsrådet den 28 februari 1921 uttalade t. f. chefen för finansdepartementet, att, ehuru onekligen åtskilliga skäl talade emot att göra en lagstiftning provisorisk utan särskild, påtaglig anledning, t. f. departementschefen ansåge sig icke böra frångå kontrollstyrelsens förslag i denna punkt. Han förutsatte dock som sannolikt, att, när någon erfarenhet vunnits angående förslagets verkningar, den provisoriska formen skulle övergivas och en definitiv lagstiftning med tillgodogörande av provisorietidens erfarenheter komma till stånd.

Sammansatta bevillnings- och första lagutskottet uttalade även i sitt — av riksdagen åberopade — utlåtande i frågan (nr 1) den förmodan, att lagstiftningen enligt förslaget gjorts provisorisk i anledning av en önskan att pröva det föreslagna beslagsförfarandet. Visade sig den nya lagstiftningen lämplig, yttrade utskottet, torde innevarande års riksdag från Kungl. Maj:t kunna motse förslag angående fortsatt tillämpning av de däri stadgade principerna.

Fråga om fortsatt giltighet av förordningen.

Genom remiss den 5 november 1921 anbefalldes kontrollstyrelsen att, efter länsstyrelsernas hörande, avgiva yttrande, huruvida åt bestämmelserna i nämnda förordning borde förlänas förlängd giltighet, samt,

därest så ansåges böra ske, angående den tid, under vilken bestämmelserna ansåges böra fortsätta att gälla.

Med överlämnande av länsstyrelsernas yttranden avgav kontrollstyrelsen den 31 december 1921 det infordrade utlåtandet.

Yttranden av länsstyrelserna.

Såväl överståthållarämbetet som flertalet länsstyrelser hava tillstyrkt en fortsatt giltighet av förordningen. Tre länsstyrelser, nämligen i *Uppsala, Västernorrlands* och *Västerbottens* län, hava dock ansett, att erfarenheterna från respektive län icke vore sådana, att en utsträckning av förordningens giltighetstid vore påkallad. Även vissa andra länsstyrelser hava meddelat, att i vederbörande län förordningen kommit till ingen eller ringa tillämpning, medan andra länsstyrelser vitsordat, att förordningen i olika avseenden varit till nytta.

I fråga om den tid, under vilken bestämmelserna böra fortsätta att gälla, har flertalet länsstyrelser stannat vid att föreslå ett år. Åtskilliga länsstyrelser hava dock intet att erinra emot längre giltighetstid. Sålunda uttala sig länsstyrelserna i Södermanlands och Hallands län för att förordningen bör gälla åtminstone ytterligare ett år. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser, att vissa bestämmelser böra göras permanenta, och att andra böra gälla till och med utgången av år 1923. Överståthållarämbetet samt länsstyrelserna i Kristianstads och Gävleborgs län förorda slutligen, att ingen särskild giltighetstid föreskrives.

Såsom i förevarande avseende av särskilt intresse torde det tillåtas mig att återgiva ett uttalande i en av *överståthållarämbetet* åberopad, av tredje polisintendenten i Stockholm avgiven promemoria. Det heter där, bland annat:

»Genom den rätt att taga i beslag rusdrycker eller rusgivande ersättningsmedel därför jämte kärl och emballage, som förordningen giver polismyndigheten, har denna i sina händer fått ett välbehövligt vapen mot den olagliga tillverkningen och anskaffandet i olika former av rusdrycker. Till belysande härav torde få anföras, att polismyndigheten härstädes efter förordningens ikraftträdande verkställt 42 beslag enligt densamma, däri då icke inräknats beslag, gjorda i samband med ådömt fylleri. Inga tecken tyda på, att kampen mot den olaga brännvinshanteringen i dess olika former nalkas sitt slut. Vid sådant förhållande torde starka skäl föreligga att förläna förordningen förlängd giltighetstid. Någon anledning att begränsa denna tid synes undertecknad icke finnas. Man vågar säkerligen — beklagligt nog — icke hoppas, att polismyndighetens kamp mot ifrågavarande slag av brottslighet kommer att pågå allenast under en övergående tidsperiod, vars slut man redan nu skönjer.»

Kontrollstyrelsens yttrande.

Kontrollstyrelsen förklarar sig med hänvisning till vad länsstyrelserna anfört bestämt tillstyrka, att ifrågavarande förordnings giltighetstid

förlänges utöver den 30 juni 1922. Kontrollstyrelsen redogör för länsstyrelsernas uttalanden i avseende å tiden för utsträckningen och fortsätter därpå:

»Såsom sin mening i detta avseende vill kontrollstyrelsen uttala, att, då förordningens bestämmelser hava gjort avsedd nytta och ej några av de olägenheter, som befarades vid dess antagande, försports, samt slutligen ingen sannolikhet finnes att antaga, att förhållandena å förevarande område under de närmaste åren skola bliva sådana, att bestämmelserna bliva överflödiga, någon begränsning av tiden för förordningens giltighet ej kan anses påkallad.

Kontrollstyrelsen tillåter sig slutligen att i detta sammanhang upptaga till behandling tvenne förslag till ändringar i förordningen, som framställts det ena av överståthållarämbetet, det andra av länsstyrelsen i Stockholms län.

I det av överståthållarämbetet till kontrollstyrelsen översända och åberopade yttrandet av tredje polisintendenten i Stockholm föreslås, att den tid, inom vilken enligt stadgande i 5 § 3 stycket av förberörda förordning visst föreläggande skall delgivas ägaren eller innehavaren av varan eller införas i vederbörlig tidning, skall utsträckas från nu fastställda fjorton dagar till trettio dagar. I nämnda yttrande framhålles, att under den tid, förordningen tillämpats, några beslag gått åter, enär nämnda tid varit för knapp. Då kontrollstyrelsen ej kan finna, att några mera vägande betänkligheter kunna framkallas av den ifrågasatta utsträckningen av denna tid, har kontrollstyrelsen, ehuru styrelsen saknar möjlighet att själv bedöma, huruvida tiden är för knapp eller ej, velat tillstyrka den föreslagna ändringen.

Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller, att, såsom framgår av landsfiskalens i Öknebo distrikt yttrande, bestämmelsen i 2 § 3 stycket givit anledning till konflikt mellan polismyndighet och tullmyndighet, och ifrågasätter, huruvida ej på grund härav bestämmelserna i omförmälda stycke böra underkastas särskild granskning i syfte att klarlägga deras tolkning med hänsyn till vissa bestämmelser i gällande tullstadga.

Såvitt av bifogade handlingar framgår, synes konflikten hava sin grund däri, att vederbörande tullfiskal i olikhet med den landsfiskal, som verkställt beslaget, ansett, att 2 § 3 stycket i förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m. vore tillämplig, endast därest omständigheterna vore sådana, att åtal enligt gällande tullstadga ej kunde äga rum. Då en dylik tolkning med hänsyn till det åberopade lagrummets ordalydelse synes kontrollstyrelsen utesluten, anser kontrollstyrelsen för sin del någon ändring ej av behovet påkallad.»

Tillämpning i visst fall av lösdrivarlagen.

Förslag av kontrollstyrelsen.

I förut berörda utkast från kontrollstyrelsen till förordning angående vissa skärpta åtgärder mot lönnbränning m. m. förekom även ett stadgande av följande lydelse:

»Där någon, som dömts till ansvar för förbrytelse, som avses i något av följande lagrum, nämligen 30 § 2 mom. eller 31 § 2 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin, 74 § 1 mom. i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, 22 § 1 mom. eller 23 § 1 mom. i förordningen den 1 juli 1918 angående handel med skattefri sprit samt 11 § 1 eller 2 mom. i förordningen den 1 juli 1918 angående vissa alkoholhaltiga preparat,

eller hos vilken beslag, som här ovan sägs, mera än en gång gjorts och blivit ståndande, underlåter att efter förmåga söka ärligen försörja sig, och uppstår av hans hantering av eller befattning med rusdrycker våda för störande av allmän säkerhet, ordning eller sedlighet, må med honom så förfaras, som stadgas i lagen om lösdrivares behandling den 12 juli 1885.»

Föredragande t. f. departementschefen yttrade i statsrådet den 28 februari 1921, då förut omförmälda förslag remitterades till lagrådet, i förevarande avseende följande:

Remiss till fattigvårdslagstiftningskommittén.

»Beträffande 7 § i kontrollstyrelsens förslag om utvidgning i visst fall av gällande bestämmelser om tvångsarbete hava i inkomna yttranden yppat sig de mest skiftande åsikter. Från flera håll har uttalats stark tvekan om lämpligheten att utvidga tvångsarbetsbegreppet att omfatta även sådana fall, där tvångsarbetet närmast kunde anses som ett verkligt straff, medan man från annat håll velat göra gällande, att tvångsarbetet *uttryckligen* borde förlänas karaktär av straff och ådömas *i stället för* de i rusdrycksförordningarna angivna straff.

Med hänsyn härtill finner jag mig icke böra nu förorda kontrollstyrelsens förslag i denna del utan anser detsamma böra göras till föremål för ytterligare ingående utredning. I sådant syfte torde förslaget i denna del böra remitteras till fattigvårdslagstiftningskommittén, som även har i uppdrag att utarbeta förslag angående lösdrivarelagstiftningen.

Det må för övrigt framhållas, att en bestämmelse av ifrågavarande art ej passar rätt väl i en provisorisk lagstiftning, då det ådömda tvångsarbetet kunde utsträckas att gälla utöver lagstiftningens giltighetstid.»

Genom remiss den 6 maj 1921 infordrade Kungl. Maj:t fattigvårdslagstiftningskommitténs utlåtande över kontrollstyrelsens utkast i nu berörda del.

I motion vid 1921 års riksdag hemställdes emellertid, att riksdagen ville antaga en bestämmelse av den innebörd, som kontrollstyrelsen föreslagit. I sammansatta bevillnings- och första lagutskottets förut omförmälda utlåtande yttrades härom:

Riksdagsskrivelse 1921.

Utskottet ville för sin del uttala sin sympati för den tankegång, som vore grundläggande för motionärens förslag. Det torde nämligen kunna tagas för visst, att hotet om tvångsarbete på personer av den typ, varom här vore fråga, i många fall hade en väsentligt större verkan än fruktan för ett även jämförelsevis strängt straff. Utskottet kunde emellertid ej förbise, att en närmare belysning av spörsmålet ur olika synpunkter vore önskvärd, och funne det icke lämpligt, att den utredning, som chefen för finansdepartementet föranstaltat, föregrepes genom ett beslut av riksdagen om bifall till motionen. Utskottet ville uttala den förmodan, att med remissen till fattigvårdslagstiftningskommittén icke, såsom motionären syntes hava förutsatt, avsetts, att denna kommitté skulle upptaga frågan först i sammanhang med eventuellt förslag om ny lösdrivarlagstiftning, utan att meningen med remissen varit att från den på förevarande område sakkunniga kommittén erhålla ett särskilt utlåtande just angående det ifrågavarande förslaget. Utskottet ansåge emellertid,

att riksdagen borde i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att utredning i frågan företoges med den skyndsamhet, att förslag i ämnet, om möjligt, kunde föreläggas innevarande års riksdag.

Utskottets förslag bifölls av riksdagen, som i skrivelse till Kungl. Maj:t den 16 juni 1921 (nr 359), bland annat, anhöll om sådan utredning, som utskottet ifrågasatt.

Nytt uppdrag åt fattigvårdslagstiftningskommittén.

Kungl. Maj:t anbefallde därpå fattigvårdslagstiftningskommittén att inom viss tid inkomma med utredning i anledning av riksdagens anhållan. Utlåtande har av kommittén avgivits den 25 oktober 1921.

Kommittén uttalar till en början, att det varit önskligt, att det remitterade ärendet kunnat behandlas i samband med den påbörjade revisionen av lösdrivarlagstiftningen. Därigenom skulle, yttrar kommittén, en omsorgsfullare granskning av förslaget kunnat äga rum än den, som nu varit möjlig. Efter att hava redogjort för det remitterade förslagets innebörd fortsätter kommittén:

»Av den utredning, som fogats vid kontrollstyrelsens skrivelse den 30 december 1920, framgår, att olaga rusdryckshantering i huvudstaden bedrivits i sådan omfattning och under sådana förhållanden, att energiska åtgärder krävas från samhällets sida för att motarbeta denna hantering. Kommittén har haft tillfälle att hos härvarande polismyndighet genomgå ett stort antal akter rörande personer, som sysslat med lönnbränning, denaturering och utspädning av sprit samt olovlig försäljning av sådan. Studiet av dessa akter har givit kommittén en livlig förnimmelse av att den olaga rusdryckshanteringen är en samhällsfara, mot vilken intet användbart medel bör lämnas oförsökt. Den olaga hanteringen har florerat särskilt i vissa stadsdelar, där tillverkarna eller deras medhjälpare utbjödo sprit i gränder och portgångar samt gärna höllo sig i närheten av ställen, där arbetare i större antal funnos samlade. Både tillverkning och försäljning bedrevos under så olika former och på så många ställen, att det för ordningsmakten var förenat med största svårighet att komma dem på spåren och att anskaffa bevisning om den olagliga hanteringen. Trots svårigheterna har det lyckats polismyndigheten att upptäcka och få ett stort antal dömda för överträdande av rusdrycksförfattningarna; många av dem hava befunnits falla under bestämmelserna i lagen om lösdrivares behandling samt varnats för lösdriveri eller ådömts tvångsarbete. Huru stora skador dessa samhällsvådliga individer åstadkommit låter sig svårligen angiva. Köparna till deras vara, som betingat höga pris, hava säkerligen till stor del varit personer, vilka samhället genom sina anordningar velat beröva tillgång till sprit. Fylleriförseelser och brott, nöd och elände av olika slag hava varit frukterna av deras hantering.

Undan för undan hava straffbestämmelserna för överträdelserna av rusdrycksförfattningarna gjorts strängare. Kontrollstyrelsen hade i sin ovannämnda skrivelse föreslagit ännu strängare bestämmelser, bland annat att även olaga försäljning av rusdrycker skulle, liksom olaga tillverkning, i vissa fall kunna beläggas med straffarbete. Förslaget härom fick dock förfalla.

Bakom kravet på att den, som utövar olaga rusdryckshantering, skulle kunna behandlas såsom lösdrivare, ligger törhända ytterst den tanken, att det i lösdrivarlagen stadgade tvångsarbetet innebär ett skärpt straff. Härpå syftar redan talet om, att detta utgör ett starkt hot, som respekteras mer än det hot, vilket ligger i fängelse eller straffarbete. I ett par yttranden från Kungl. Maj:ts befallningshavande utsäges tydligt, att tvångsarbetet bör betraktas som ett straff, och i enlighet härmed föreslås också, att tvångsarbete bör ådömas av domstol och träda i stället för straff. Gentemot en sådan uppfattning bör emellertid betonas, att lösdrivarlagen är av preventiv natur samt avser att med användande av de särskilda åtgärder, som i denna lag stadgas, skola omhändertagas personer, vilkas levnadssätt ur de i lagen angivna hänseenden innebär en fara för samhället. Tvångsarbetet är ej heller någon påföljd för en enstaka handling utan en åtgärd för att hindra en person att fortsätta med ett samhällsskadligt levnadssätt. Principen, att tvångsarbetet ej bör sammanblandas med straff, har erhållit ett uttryck också i den förändrade anordning, som trädde i tillämpning från och med år 1921, då tvångsarbetsanstalterna skildes från fångvårdsförvaltningen och förlades under särskilda, under socialdepartementet sorterande styrelser. För att lösdrivarlagstiftningens preventiva natur ej skall bortskymmas, är det av stor betydelse att undvika all sammanblandning mellan tvångsarbete och straff.

Kontrollstyrelsens förslag har också sökt ställa sig på denna ståndpunkt, men det har i allt fall i yttranden från Kungl. Maj:ts befallningshavande i ett par län anmärkts, att man med detta förslag löpte fara att förvanska lösdrivarlagstiftningen. Onekligen är också den uppgift, som förslaget föresatt sig, förenad med betydande svårigheter. Redan det faktum, att tvångsarbetet innebär ett berövande av friheten, har i mångas ögon varit tillräckligt för att undanskymma skillnaden mellan straff och tvångsarbete, och det gäller därför att vara aktsam, då man i lösdrivarlagstiftningen inför nya moment.

Kontrollstyrelsens förslag, som ansluter sig till 1 § 2 mom. lösdrivarlagen, uppställer som förutsättningar, att den för olaga rusdryckshantering enligt vissa lagrum dömde »underlåter att efter förmåga ärligen försörja sig» samt att »av hans hantering av eller befattning med rusdrycker uppstår våda för störande av allmän säkerhet, ordning eller sedlighet». Här har sålunda uteslutits det i 1 § 2 mom. av lösdrivarlagen förefintliga uttrycket »utan att äga medel till sitt uppehälle», och orsaken härtill är uppenbarligen den, att de personer, som utöva dylik hantering, ej sällan äro i besittning av penningmedel, som de förvärvat på hanteringen. Då fordran på medellöshet ansetts utgöra ett ingående drag i lösdrivarlagstiftningen, måste man ställa sig betänksam mot denna förändring, så länge nämnda uttryck kvarstår i lösdrivarlagen. Emellertid bör tillika erinras, att uttrycket »utan att äga medel till sitt uppehälle» i praxis tolkats så, att förefintligheten av medel, som förvärvats på olovligt sätt, icke fredat en person från att bliva behandlad som lösdrivare (se Holm, juridiskt arkiv 1909 sid. 325 m. fl.). Enligt vad kommittén inhämtat, hava också flera lönnbrännare eller langare behandlats såsom lösdrivare, ehuru de vid anhållandet innehaft penningar, stundom ej så obetydliga belopp, vilka de förvärvat på sin olaga hantering. Skulle däremot en person, som befunnits syssla med lönnbränning eller langning, vara i besittning av medel till sin försörjning, vilka icke äro att härleda från denna hans hantering, lärer förefintligheten därav böra freda honom från behandling såsom lösdrivare.

Uteslutandet av kravet på medellöshet lär för övrigt med den ovan angivna tolkningen knappast medföra, att lönnbrännarna eller langarna i större utsträckning komma att behandlas såsom lösdrivare, enär härför fordras, att de underlåta att efter förmåga söka ärligen försörja sig. I en del av de fall, som omförmälas i kontrollstyrelsens utredning, gällde det personer, som utövade lovlig näring vid sidan av sin olaga hantering. Därest icke denna näring blott var en skylt för den olaga hanteringen, borde dessa personer icke behandlas som lösdrivare.

Vad beträffar förslaget att i stället för att tala om personens »levnadssätt» fästa sig vid, att »av hans hantering av eller befattning med rusdrycker» uppstår våda för allmän säkerhet, ordning eller sedlighet, avser sistnämnda formulering tydligen att giva uttryck åt, att man här ej har att fästa sig vid lönnbrännarens eller langarens personliga levnadssätt. Denna avvikelse från lösdrivarlagens uttryck kan synas vara ägnad att rubba en principiell punkt i lösdrivarlagen, nämligen fordran på ett under någon tidsperiod fortsatt samhällsvådligt levnadssätt. Emellertid är avvikelsen mera skenbar, och kravet på förnyat dömande för olaga rusdryckshantering innefattar tydligen i sig, att personens sysslande med sådan hantering har tagit sådana former, att ett samhällsvådligt levnadssätt kan sägas föreligga.

Vad nu anförts synes giva vid handen, att skillnaden mellan lösdrivarlagens bestämning av lösdrivaren och de förutsättningar i kontrollstyrelsens förslag, som skulle föranleda till behandling såsom lösdrivare av vissa lönnbrännare och langare, knappast är av den art, att flera sådana komma att behandlas som lösdrivare än om gällande lösdrivarlag direkt tillämpas på dem. Kommittén styrkes i denna sin uppfattning av den tillämpning av lösdrivarlagen, som faktiskt förekommit.

Därest emellertid förslaget skulle anses hava någon verklig effekt med hänsyn till den olaga rusdryckshanteringens stävjande samt därför böra genomföras, torde mot detsamma, förutom vad ovan erinrats, böra anmärkas följande.

Förslaget uppställer såsom förutsättning för behandlingen såsom lösdrivare, att personen i fråga dömts till ansvar mot vissa lagrum i rusdrycksförfattningarna eller att beslag av rusdrycker ägt rum hos honom. Fordran härpå synes vara överflödig, då redan förutsättningen att våda uppstått av hanteringen måste innebära, att olaga hantering föreligger. En sådan fordran kan också komma att verka inskränkande på lösdrivarlagens användning, då därutav kan dragas den slutsatsen att för alla fall, då lösdriveriet sammanhänger med olaga rusdryckshantering, ett dömande av domstol skall hava föregått.

Vidare bör framhållas, att den omständigheten, att beslag av rusdrycker ägt rum hos en person, ej i samma grad som hans dömande till ansvar för lönnbränning o. s. v. kan utgöra skäl för hans behandling som lösdrivare. Beslaget riktar sig mot varan och det förefaller ej fullt överensstämmande med grunderna för förordningen angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., att beslagtagandet skall tjäna till utgångspunkt mot person. Konungens befallningshavande i Stockholms län har i sitt i ärendet avgivna förslag också uteslutit detta fall.

Rörande ett stadgande, varigenom medgives, att de personer, varom här är fråga, behandlas såsom lösdrivare, kunna olika anordningar tänkas. Ehuru det naturligen icke är utan sina betänkligheter att vid sidan av den i lagen om lösdrivares behandling givna bestämningen av begreppet lösdriveri uppställa andra, synes det dock ej vara lämpligt att, då lösdrivarlagen för närvarande är föremål

för en fullständig omarbetning, söka omredigera dess bestämmelser. Det saknas ej heller exempel på, att lagen om lösdrivares behandling användes på andra typer av lösdrivare än de där angivna. Sålunda stadgas i 92 § av lagen om fattigvården att den, som gör sig förfallen till bettleri, må i vissa fall behandlas som lösdrivare, på sätt i lagen angående lösdrivares behandling är stadgat, samt att till enahanda behandling gör sig den förfallen, vilken tillåter barn under 16 år, som står under hans vård, att bettla eller använder barn eller andra att bettla för sin räkning. I 74 och 75 §§ fattigvårdslagen givas självständiga regler för ett förfarande, vilket liksom det i lösdrivarlagen nämnda omfattar varning och tvångsarbete.

Den av kontrollstyrelsen föreslagna bestämmelsen har införts i styrelsens utkast till förordning angående vissa skärpta åtgärder mot lönnbränning m. m. Då i ovannämnda motion vid 1921-års riksdag väcktes förslag om bestämmelsens återupptagande i det av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda förslaget till förordning angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., hemställdes tillika, att förordningens rubrik ändrades till »förordning angående vissa åtgärder mot lönnbränning m. m.» Det kan ifrågasättas, huruvida stadgande i ämnet lämpligen bör intagas i nämnda förordning, då det berör flera andra författningar. Särskilt synes häremot tala den omständigheten, att nyssberörda förordning blott har en temporär giltighet. Den gäller till och med den 30 juni 1922, och spörsmålet om upptagande i lagstiftningen av bestämmelsen om lönnbrännares m. fl. behandling såsom lösdrivare skulle alltså bero på förnyandet av nämnda förordning vid 1922 års riksdag. Frågan om lösdrivarlagens tillämpning på de personer, som det här gäller, kan emellertid uppställas oberoende av bestämmelsen i samma förordning.»

Departementschefen.

Vid fjolårets behandling av det förslag, som ligger till grund för förordningen angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., förutsattes av såväl kontrollstyrelsen som vederbörande departementschef och riksdagen, att den till en början provisoriskt genomförda lagstiftningen skulle, därest den visade sig lämplig, erhålla giltighet även för framtiden. Av de inkomna utlåtandena framgår nu, att å ena sidan lagstiftningen ansetts utgöra ett verksamt vapen i kampen mot den samhällsskadliga hantering, den avsett att träffa, och att å andra sidan det särskilda förfarande, som är det säregna för denna lagstiftning, icke visat sig medföra några olägenheter av den art, som man ansett sig möjligen kunna befara. Jag tvekar för den skull icke att förorda, att åt lagstiftningen i fråga förlänas förlängd giltighet. Att därvid ånyo stanna vid ett provisorium synes mig icke med hänsyn till vunna erfarenheter erforderligt. I likhet med kontrollstyrelsen är jag därför av den uppfattningen, att någon tidsbegränsning nu ej bör fastställas.

Emellertid uppställer sig frågan, huruvida omredigering av förordningen bör äga rum i avseende å en eller annan detalj.

Den av kontrollstyrelsen tillstyrkta ändringen, att den tid, inom vilken enligt stadgande i 5 § tredje stycket av förordningen visst föreläggande skall delgivas ägaren eller innehavaren av varan eller införas

i vederbörlig tidning, utsträckes från fjorton till trettio dagar, finner jag böra vidtagas. Då någon särskild övergångsbestämmelse icke föreslås, kommer en blivande lagändring icke att utöva något inflytande på beslag, verkställda under den gamla lagens giltighetstid, utan gäller för dessa delgivningstiden av fjorton dagar.

Såsom kontrollstyrelsen omnämnt, har tvekan uppstått angående tolkningen av stadgandet i 2 § tredje stycket, att, om rusdrycker eller rusgivande ersättningsmedel därför, vilka uppenbarligen till riket olovligen införts, påträffas hos någon, som insett eller bort inse, att de olovligen införts, de skola jämte kärl och emballage, vari de förvaras, tagas i beslag, ändå att åtal för olovlig varuinförsel eller delaktighet däri ej äger rum. Å ena sidan synes man hava velat göra gällande, att denna bestämmelse icke vore tillämplig i händelse förutsättningarna för åtal enligt gällande tullstadga förelåge, medan man å andra sidan synes hava ansett bestämmelsen tillämplig även i dylika fall. I kontrollstyrelsens motivering till det ursprungliga förslaget i denna del uttalades, att i berörda stycke regleras det fall, då insmugglade rusdrycker icke kunna beslagtagas enligt tullstadgan, därför att varans ägare eller innehavare varken själv olovligen infört desamma eller på något sätt medverkat vid deras införande eller, sedan den olovliga införseln skett, med vetskap därom varit gärningsmannen behjälplig att godset dölja, förbyta eller föryttra. Vidare framhölls, att, som tullstadgan redan reglerat det fall, då insmugglad varas ägare eller forslare icke kunde ertappas, någon bestämmelse härom icke erfordrades i förevarande förordning. Denna motivering, som av Kungl. Maj:t och riksdagen lämnats utan erinran, synes mig giva vid handen, att stadgandet i fråga är avsett att vara supplementärt i förhållande till tullstadgans straff- och beslagsbestämmelser. Kan i ett givet fall åtal för olovlig varuinförsel eller delaktighet däri anställas, bör därför dylikt åtal i första hand äga rum. Någon konflikt mellan tull- och polismyndighet bör alltså icke kunna uppstå, då åklagaren i tullmålet städse har företrädet, om han önskar åtala. Å andra sidan måste stadgandet hava en så vidsträckt avfattning, att det blir tillämpligt, även om någon myndighet, som har att tillämpa detsamma, skulle anse, att åtal i det föreliggande fallet kunnat anställas. En domstol bör med andra ord icke kunna upphäva ett av polismyndighet verkställt beslag under åberopande av att tullmyndighet ägt åtala. Likaså måste, om ett väckt åtal av någon anledning ej fullföljts eller det blivit ogillat, därför att de subjektiva förutsättningarna för den åtalades fällande ej varit för handen, stadgandet kunna tillämpas, så snart varans så att säga objektiva olovlighet är konstaterad. Då stad-

gandets avfattning synes giva ett riktigt uttryck åt vad man sålunda torde hava åsyftat, finner jag för min del tillräckliga skäl för en omformulering icke förebragta.

Slutligen har jag även att taga ställning till frågan, huruvida i förordningen borde införas en bestämmelse i anledning av det framställda förslaget om tillämpning i vissa fall av lösdrivarlagen på personer, tillhörande lönnbrännares och spritlangares kategori. Den av sistlidet års riksdag i detta ämne begärda, av fattigvårdslagstiftningskommittén verkställda utredningen har givit till resultat, bland annat, *dels* att lösdrivarlagen redan nu i större utsträckning, än man vid förra årets behandling av frågan synes hava förutsatt, kommer till användning, *dels ock* att allvarliga principiella betänkligheter framställa sig mot en utsträckning av nu gällande lösdrivarlagstiftning utöver vad som redan skett i praxis. På de av kommittén angivna skäl — till vilka jag tillåter mig hänvisa — finner jag mig ej kunna tillstyrka, att i förevarande förordning upptages någon bestämmelse av den art, som blivit ifrågasatt. Det kan givetvis förutsättas, att fattigvårdslagstiftningskommittén har sin uppmärksamhet riktad på berörda förhållanden vid sin behandling av frågan om reformerad lösdrivarlagstiftning.

Föredragande departementschefen uppläser härefter ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning angående dels fortsatt giltighet av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., dels ändrad lydelse av 5 § första stycket av samma förordning och hemställer, att lagrådets yttrande över förslaget, vilket fogats såsom bilaga vid detta protokoll, måtte för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag av protokollet inhämtas.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Georg Z. Topelius.

Bilaga.

Förslag

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.

Härigenom förordnas, att förordningen den 22 juni 1921 angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., vilken gäller till och med den 30 juni 1922, skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda dag, dock att 5 § tredje stycket i förordningen från och med den 1 juli 1922 skall hava följande ändrade lydelse:

5 §.

— —

Har föreläggande, varom ovan sägs, icke delgivits varans ägare eller innehavare eller enligt andra stycket införts i vederbörlig tidning inom *trettio* dagar efter det att beslutet om beslag fattats eller, där vara tagits i förvar enligt 4 §, efter den åtgärd, gånge beslaget åter.

— —

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd måndagen den 10 april 1922.

Närvarande:

Justitierådet BERGLÖF,
Regeringsrådet ERNBERG,
Justitieråden MOLIN,
APPELBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 17 februari 1922, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av t. f. byråchefen för lagärenden i finansdepartementet Carl W. U. Kuylenstierna.

Detsamma föranledde följande yttranden.

Justitierådet *Berglöf,* regeringsrådet *Ernberg* och justitierådet *Appelberg:*

Då gällande provisoriska förordning i ämnet endast kort tid varit i tillämpning och någon mera avsevärd erfarenhet av dess verkningar således icke kunnat vinnas, synes det mindre lämpligt att redan nu låta densamma erhålla permanent karaktär.

Inför ett förslag om permanent lagstiftning på ifrågavarande område göra sig givetvis de mot det tidigare förslaget riktade anmärkningarna med ökad styrka gällande.

Härvid framträder då i första rummet spörsmålet om förslagets fullständigande med stadganden om rätten att för efterforskande av rus-

drycker anställa husrannsakan. Man må visserligen kunna hoppas, att författningen även i fortsättningen skall handhavas med den varsamhet och grannlagenhet, som är ägnad att avlägsna vådan därav att sådana stadganden alltjämt saknas. Men på detta viktiga område synes det synnerligen betänkligt att lita allenast till en sådan förhoppning.

Vidare torde man gent emot ett förslag om permanent lagstiftning näppeligen kunna underlåta att ånyo framhålla de betänkligheter, som vid det tidigare förslagets granskning av lagrådets samtliga ledamöter uttalades mot införandet särskilt av de i andra stycket av 2 § upptagna bestämmelserna.

Därjämte böra nu beaktas en del oegentligheter, vilka vid den tidigare granskningen visserligen ej undgått uppmärksamheten men från vilka man trott sig kunna bortse, då det gällde en lagstiftning med endast begränsad varaktighet. Dessa betänkligheter hänföra sig till lagstiftningens förhållande till stadganden på andra närliggande områden och hava delvis redan bekräftats av hittills vunnen erfarenhet.

Det sistnämnda är fallet med bestämmelsernas förhållande till gällande tullförfattningar. Härutinnan hava visat sig kunna uppstå kompetenskonflikter, vilkas undanröjande genom en fullt klar avgränsning bör fordras av en definitiv lagstiftning på området.

Synnerligen önskvärt synes ock vara, att bestämmelser meddelas, varigenom möjliggöres, att ett förfarande, som påbörjats enligt de allmänna rusdrycks- eller tullförfattningarna, kan övergå till förfarande enligt förevarande förordning eller tvärtom. Oegentligt eller alltför omständligt synes nämligen vara att, när åtal enligt någon av nämnda författningar väckts och den tilltalade på grund därav ställts inför domstol — åtalet må hava anställts innan beslut om beslag enligt förevarande förordning fattats eller senare — icke dess mindre för fastställande av beslaget kräva, att de där i formellt hänseende stadgade förutsättningarna varda i alla delar iakttagna.

Slutligen lär det näppeligen kunna försvaras att i en permanent lagstiftning bibehålla bestämmelserna i 1 §, vilka uppenbarligen rätteligen höra hemma i 18 kap. strafflagen.

Med hänsyn till det anförda hemställes, att gällande förordning med däri föreslagen jämkning bibehålles såsom provisorisk för en tid av exempelvis två år samt att, sedan under denna tid ytterligare erfarenhet om förordningens verkningar erhållits, tages i övervägande, huruvida och i vilken form den ifrågavarande lagstiftningen bör göras definitiv.

Justitierådet *Molin:*

I likhet med lagrådets övriga ledamöter anser jag den tid, varunder ifrågavarande lagstiftning gällt, hava varit allt för kort för att man ännu skulle kunna bilda sig ett så pålitligt omdöme om dess verkningar, som erfordras för bedömande av frågan, om lagstiftningen bör göras permanent. Även jag tillstyrker därför, att förordningen med den i 5 § föreslagna jämkningen erhåller förlängd giltighet på viss tid, som lämpligen icke torde böra sättas under två år. En särskild anledning att icke göra denna tid allt för kort har jag funnit däri, att det förefaller att kunna ifrågasättas, om det nya förfarande, som man försöksvis infört i vår lagstiftning och som jag för min del vid ärendets behandling i lagrådet förra året av principiella skäl ansett mig icke kunna tillstyrka, är av den praktiska användbarhet, som man föreställt sig. Om man bortser från stadgandet i förordningens 1 §, vill det nämligen synas som om dess bestämmelser i övrigt vunnit mycket ringa tillämpning. Utredningen lämnar ju visserligen upplysning i sådant avseende endast beträffande de första fem månaderna av författningens giltighetstid. Beträffande denna tid framgår emellertid av länsstyrelsernas i ärendet avgivna yttranden följande. Beslag enligt 2 § har ägt rum i 42 fall i Stockholm, 3 fall på Gottland samt ett fall i Torsby landsfiskalsdistrikt i Värmland, och i Göteborg hava sammanlagt 9 liter beslagtagits. Dessa äro de enda bestämda uppgifter, som föreligga angående tillämpning av beslagsförfarandet. I övrigt förekomma i de avgivna yttrandena följande uttalanden i fråga om den omfattning, vari beslagsförfarande ägt rum. Länsstyrelsen i Malmöhus län yttrar, att det »förekommit, att beslag ägt rum av rusdrycker, som misstänkts och sedermera även befunnits vara olovligen införda». Länsstyrelsen i Uppsala län anför, att bestämmelserna i förordningen (1 § sålunda inbegripen) kommit till tillämpning i ett ringa fåtal fall. Länsstyrelsen i Östergötlands län uttalar, att förordningen har tillämpats i ganska ringa utsträckning; och i 13 utav 29 yttranden, som avgivits av magistrater och landsfiskaler i sagda län, meddelas att intet beslag ägt rum — bland dessa äro städerna Norrköping, Linköping, Vadstena och Söderköping. I Göteborgs och Bohus län har, förutom i ovan angivna fall och i fråga om 34 i Göteborg enligt 1 § beslagtagna liter, förordningen (1 § sålunda inbegripen) tillämpats »i några få fall, varje gång beträffande en spritkvantitet understigande en liter». I Värmlands län har, enligt länsstyrelsens utlåtande, förordningen icke tillämpats i större omfattning. Den tillämpning, som där ägt rum, torde frånsett ovannämnda

fall i Torsby distrikt hava avsett 1 §, ty av 25 bifogade yttranden är det endast två, som icke uttryckligen innehålla, att beslag enligt 2 § icke ägt rum. I Västmanlands län har förordningen kommit till föga användning. I Västernorrlands län har den icke tillämpats i större utsträckning. Det bör observeras, att dessa uttalanden inbegripa jämväl 1 §. Länsstyrelsen i Stockholms län gör icke själv något uttalande i förevarande fråga. Men av bilagda 33 yttranden av magistrater, stadsstyrelser, landsfiskaler och poliskommissarier är det, såvitt jag kunnat finna, endast sex eller sju, som antyda att författningen i förevarande del kommit att tillämpas; bestämd uppgift därom att så varit fallet förekommer dock icke. Icke heller länsstyrelserna i Södermanlands och Jönköpings län yttra sig i frågan, men i 7 av 20 yttranden från det förra länet och i 6 av 13 yttranden från det senare länet meddelas, att tillämpning icke ägt rum. I Kronobergs, Kalmar och Västerbottens län ävensom Gottlands län med ovannämnda 3 undantag har beslag icke skett. Beträffande återstående tio län föreligga icke andra upplysningar i förevarande avseende än att beslagsförfarande icke ägt rum i Örebro och Karlskrona.

Nu förhåller det sig visserligen så, som föredragande departementschefen erinrat, att ett mycket stort antal av de inkomna utlåtandena giva tydligt vid handen, att den ifrågavarande lagstiftningen ansetts utgöra ett verksamt vapen i kampen mot den samhällsskadliga hantering, den avsett att träffa. Men dylika uttalanden förlora, såvitt jag kan förstå, i betydelse i samma mån erfarenheten visar, att detta vapen icke kommer till användning. Enligt min tanke föreligger därför anledning att med uppmärksamhet följa utvecklingen och tillse, att icke med lagstiftningen definitivt införlivas ett procedere, som icke blott är avvikande från vanligt rättsligt förfarande utan dessutom saknar större praktiskt värde. Av intresse bör det ock vara att närmare undersöka beskaffenheten av de fall, där beslagsförfarande ägt rum. Skulle exempelvis de 42 fallen i Stockholm vara likartade med dem i Göteborg, där varje beslag tydligen blott gällt en obetydlig kvantitet, torde nyttan härav i kampen mot den olaga hanteringen icke böra skattas allt för högt. Och det är å andra sidan just i dylika fall, som ifrågavarande polisförfarande lätt kan få det sken av godtycklighet, som jag antytt i mitt förra året inom lagrådet avgivna yttrande i ärendet.

Jag instämmer vidare med lagrådets övriga ledamöter såväl i de uttalade betänkligheterna mot stadgandet i 2 § under 2) som ock däri att, därest förevarande lagstiftning skall erhålla permanent giltighet, författningen bör underkastas ytterligare granskning för bortarbetande av

vissa olägenheter och oegentligheter, som man kan finna sig i beträffande en provisorisk lagstiftning men bör söka undvika om densamma göres definitiv. Jag förutsätter därvid, att en sådan fullständigare omläggning, som jag förordat i mitt tidigare yttrande i ämnet, icke vinner beaktande, ehuru jag för min del fortfarande anser en lagstiftning i den riktning jag där antydde vara den enda riktiga, i händelse innehavet av vissa slags varor skall kriminaliseras. Jag utgår således från att i motsats härtill ett beslagsförfarande av den beskaffenhet ifrågavarande författning innehåller fortfarande anses böra bibehållas. Men även om så sker, synes det icke vara nödvändigt att göra den i 5 och 6 §§ beskrivna proceduren obligatorisk. Man synes kunna vinna en avsevärd fördel, om man medger, att denna procedur kan ersättas med omedelbart anställt åtal. Jag antydde i mitt förberörda yttrande såsom en fördel med en lagstiftning av förevarande art — om den i princip godkännes — att i händelse beslag sker i samband med åtal, beslaget skulle av domstolen kunna fastställas, emedan någon av de i 2 § angivna förutsättningarna förelåge, ehuru den tilltalade icke kunde fällas till straff enligt annan författning. Men härför förutsättes enligt förordningen, att föreskrifterna i 5 § iakttagits. Detta är väl egentligen överflödigt. Ifrågasättas kan ock, huruvida icke nu antydda synpunkt jämväl bör medföra ändring i bestämmelsen i 3 § därom att beslag skall beslutas i Stockholm av överståthållarämbetet och i annan stad av poliskammare om sådan finnes. Om nämligen åklagaren beslagtager gods på grund av bestämmelse i t. ex. brännvinstillverkningsförordningen samt anhängiggör åtal enligt denna förordning, bör väl knappast den omständigheten att beslaget icke beslutats av överståthållarämbetet eller poliskammare utgöra hinder för åklagaren att såsom ett alternativt yrkande i målet, för den händelse åtalet icke bifalles, framställa påstående om att godset skall förklaras förbrutet enligt 2 § i förevarande författning.

Beträffande det fall, som avses i 2 § tredje stycket, må erinras följande. Om beslag göres av tullmyndighet och åtal för olovlig varuinförsel eller delaktighet däri anställes, synes av åklagaren i det målet (tullfiskalen) böra kunna framställas alternativt yrkande om beslagets fastställande enligt förevarande författning. Om beslag enligt denna författning göres och blir bestående enligt 5 § eller fastställes av domstol enligt 6 §, bör givetvis härav icke uteslutas, att åtal anställes enligt tullförfattningarna. Men i så fall ställer det sig tveksamt, huruvida belopp, som inflyter vid föryttring av förbruten vara, skall fördelas enligt 7 § i förordningen eller enligt tullstadgan. Och om åtalet anställes

innan det ännu blivit avgjort om beslaget skall stå fast, är det knappast lämpligt att båda förfarandena, eventuellt vid olika domstolar, skola fortgå samtidigt. Men det är icke heller lämpligt, såsom departementschefen närmast synes hava tänkt sig, att på grund av tullåklagarens företräde förfarandet enligt beslagsförordningen får förfalla. Det borde väl snarare vara en skyldighet för tullåklagaren att i tullmålet såsom ett yrkande i andra hand fullfölja beslagsproceduren. — Den bristande överensstämmelsen mellan förevarande stadgande och föreskriften i § 129 mom. 4 tullstadgan är måhända mera av formell art än av reell betydelse.

Att bestämmelserna i 1 § hava sin rätta plats i 18 kap. 15 § strafflagen, har jag redan i mitt förra yttrande antytt.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 april 1922.

Närvarande:

Statsråden LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

— —

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson lagrådets genom utdrag av protokollet över finansärenden den 17 februari 1922 inhämtade utlåtande över upprättat förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 22 juni 1921 (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall m. m.

Departementschefen anför härvid:

Lagrådets samtliga ledamöter hava funnit den tid, ifrågavarande lagstiftning gällt, alltför kort för att någon mera avsevärd erfarenhet av dess verkningar skulle kunnat vinnas, varför det syntes mindre lämpligt att redan nu låta förordningen erhålla permanent karaktär. Av lagrådets ledamöter hava även framställts vissa anmärkningar angående förordningens avfattning, vilka borde föranleda omarbetning av förordningen, därest denna skulle göras permanent. Utav tre ledamöter i lagrådet har hemställts, att gällande förordning med däri föreslagen jämkning bibehölles såsom provisorisk för en tid av exempelvis två år, samt att, sedan under denna tid ytterligare erfarenhet om förordningens verkningar erhållits, det toges i övervägande, huruvida och i vilken form den ifrågavarande lagstiftningen borde göras definitiv. Med en särskild motivering har slutligen en ledamot av lagrådet tillstyrkt, att förordningen med den föreslagna jämkningen erhölle förlängd giltighet på viss tid, som lämpligen icke borde sättas under två år.

Med hänsyn till de anmärkningar av företrädesvis lagteknisk natur, som av lagrådets olika ledamöter framställts mot ett definitivt fastställ- *Departementschefen.*

lande av förordningen om rusdryckers förverkande i vissa fall m. m., anser jag mig böra förorda det av dem tillstyrkta förslaget, att åt förordningen med den ifrågasatta jämkningen förlänas förlängd giltighet tills vidare för en tid av två år.

En omformulering av förslaget i dylikt syfte har verkställts inom finansdepartementet.

Föredragande departementschefen uppläser härefter det omarbetade förslaget och hemställer, att detsamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla och förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Robert Borgström.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1922.